

SANAYİNİN ALTIN YILI

Türkiye'nin en büyük **sanayi** kuruluşu 136.8 milyarlık satışla 2021'de de yine TÜPRAŞ oldu. **ISO 500**'ün üretimden satışları % 73.8'lik artışla 2 trilyon lirayı geçerken, **sanayinin** devleri 85.8 milyar dolar ihracatla tarihi rekor kırdı.

STANBUL Sanayi Odası (ISO Türkiye)'nin en büyük 500 **sanayi** kuruluşunu açıkladı. Buna göre 2021 yılında üretimden satışlarda zirvede 136 milyar 793 milyon TL ile TÜPRAŞ yer aldı. Sıralamada ikinci 67 milyar 305 milyon TL ile Ford Otomotiv **Sanayi A.Ş.**, üçüncü 55 milyar 187 milyon TL ile Star Rafineri, dördüncü 46 milyar 152 milyon TL ile Toyota Otomotiv ve beşinci de 38 milyar 669 milyon TL ile Iskenderun Demir ve Çelik oldu.

SATIŞLAR %73.8 ARTTI

500 büyük **sanayi** kuruluşunun üretimden satışları 2020'deki 1.2 trilyon lira olan seviyesinden, yüzde 73.8'lik artışla 2021 yılında 2 trilyon lirayı geçti. Artışın yüksek olmasında ihracattaki güçlü büyümeyle döviz kurları ve enflasyondaki hareketlenme etkili oldu. Özkaynaklar yüzde 53 artarak 624 milyar liraya yükselirken, toplam borçlar yüzde 71 büyüdü ve 1.5 trilyon liraya çıktı.

TARİHİ İHRACAT REKORU

ISO 500'ün ihracatı yüzde 33.9'luk artışla 85.8 milyar dolara ulaştı. Türkiye genelinin 1.1 puan üzerinde gerçekleşen artışla **ISO 500** ihracatı tarihsel rekor kırdı. 2021'de

ISO 500'ün aktif toplamı yüzde 65.4 artarak 1.3 trilyon liradan 2.1 trilyon liraya yükseldi. **ISO 500**'ün 2021 yılında faaliyet kârı yüzde 139 artarak 342 milyar liraya çıktı. Finansman giderleri de TL'deki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükseliş etkisiyle yüzde 135 oranında artarak 209 milyar liraya yükseldi. **ISO 500**'ün üzerindeki devreden KDV yükü yüzde 91 gibi büyük bir artışla 24 milyar liraya yaklaştı.

Faaliyet kârı yüzde 139 yükseldi

ISO 500'ün 2021'de faaliyet kârı yüzde 139 artarak 342 milyar liraya çıktı. Böylece faaliyet kârlılığı yüzde 14.8'e yükseldi. aiz, amortisman ve vergi öncesi kâr da yüzde 120'ye yakın bir artışla 185 milyar liradan 405 milyar liraya sıçradı.

405 şirket kâr elde etti

500 **sanayi** kuruluşu içinde 2021'de 405 şirket kâr etti. Katma değer içinde en yüksek payı yüzde 33.3 ile düşük teknoloji yoğunluklu **sana-yiler** almaya devam ederken, yüksek teknoloji yoğunluklu **sana-yilerin** payı yüzde 6.4'ten yüzde 6.1'e geriledi. Bu veri, **sana-yinin** yüksek teknolojiye geçiş ihtiyacının sürdürdüğünü gösterdi.

Büyüme dış talepteki artıştan

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, araştırmanın nitelikli ve sürdürülebilir bir **sanayi** üretiminin ne kadar önemli olduğunu gerçeğini bir kez daha ortaya koyduğunu vurguladı. **Erdal Bahçivan**, ekonominin geçen yıl

dünya genelinin çok üzerinde gerçekleşen yüzde 11'lik büyümeyle son 10 yılın en güçlü performansını sergilediğini, **ISO 500**'ün ihracat rakamlarında da görüleceği üzere bunun özellikle dış talepteki artıştan kaynaklandığına vurgu yaptı.

DÜNYADA ÖNE ÇIKTI

İhracatta yüksek artış sağlayan ana unsurun Türk **sanayinin** dünya

genelindeki alıcılar için önemli bir alternatif üretici olarak öne çıkması sonucu ortaya çıkan ilave tedarik talebi olduğuna değinen Bahçivan, salgın sonrası genişleyen iç talebin de ekonomik büyümeyi desteklediğini söyledi. Bahçivan, bu gelişmelerin etkisiyle **sana-yinin** yüzde 16.6, imalat **sanayininin** ise yüzde 17.2 büyüyerek ekonominin genelinden pozitif ayrıştığına dikkat çekti.

TUPRAS YINE ZİRVEDE

Toplam istihdam 757 bin kişiyi aştı

ISO 500'de Ar-Ge harcaması yapan kuruluş sayısı 2021'de 265 olurken, Ar-Ge harcamaları da yüzde 44 artışla yaklaşık 9 milyar TL oldu. **ISO 500**'ün istihdamı da yüzde 5.6 artarak 757 bin 24 kişiyi yükseldi. Aynı yılda ödenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 33 oldu. Yine **ISO 500** içinde yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 1 adet daha azalarak 109'a indi.

İstanbul ilk sırada

ARAŞTIRMADA **sanayinin** Anadolu lehine geliştiği görüldü. 500 büyük şirket arasında başı 158 firmayla **İstanbul Sanayi Odası** çekerken, **ISO**'yu, 41 kuruluşla Kocaeli **Sanayi Odası** ve 40 şirketle Ege Bölgesi **Sanayi Odası** izledi. Ankara **Sanayi Odası** ve Gaziantep **Sanayi Odası**'nden 33'er kuruluş listeye girdi.

İŞTE EN BÜYÜK 20 ŞİRKET

2021	2020	Kuruluş	Üretimden satış
1	1	TÜPRAŞ	136.793.346.358
2	2	Ford	67.305.202.746
3	6	Star Rafineri	55.187.004.901
4	4	Toyota	46.152.742.040
5	10	Iskenderun Demir	38.669.497.386
6	5	-	-
7	9	Ereğli Demir	36.787.827.783
8	7	Arçelik	35.788.965.875
9	3	Oyak Renault	34.413.732.641
10	8	TOFAŞ	26.566.750.666
11	12	İçdaş Çelik	25.762.339.864
12	13	Çolakoğlu Metalurji	25.489.775.154
13	14	Hyundai	21.412.219.022
14	16	Tosçelik	20.571.898.572
15	23	PETKİM	19.494.418.509
16	15	Mercedes Benz	19.153.288.550
17	11	Aselsan	18.136.907.204
18	20	Vestel	17.393.409.438
19	17	BSH Ev Alet.	15.188.612.034
20	38	Sasa Polyester	15.147.767.420